

SHAXS VA JAMIYYAT HAYOTIDA VAQTNING QADRI

O'rinov Rustamjon Akmaljon o'g'li*Qashqadaryo viloyati Qarshi shahri, Axborot texnologiyalar**va menejment universiteti, Ijtimoiy fanlar fakulteti**Arab tili yo'nalishi 1-kurs talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada vaqtning qadr-qimmatini haqida fikr yuritiladi, uning qadriga yetishning ahamiyati, hayotimizga bo'lgan ta'siri va undan unumli foydalanish yo'llari tahlil qilinadi. Vaqtni qadrlash faqat o'z hayotimiz uchun emas, balki jamiyat rivoji uchun ham muhim omildir. Chunki vaqtni bekor sarflash – insonning imkoniyatlarini boy berishi, kelajagini xatarga qo'yishi va jamiyat oldidagi mas'uliyatini bajara olmasligiga olib keladi

Kalit so'zlar: Vaqt, aqilsizlik, bashqarish, qadrlash, muvaffaqiyat, hukomolar, vaqt qilichdir, ustuvorlik, faoliyat, kelajak.

KIRISH

Vaqt bizning har turli ishni qilishga kuchimiz yetadigan fursatdir. Bir soatning bekor o'tgani - ixtiyorimizda bo'lgan fursatning zoye bo'lganini bildiradi. Holbuki, shu fursat ichida foydali ishlarga ixtiyorimiz bor edi. Fursatni g'animat bilgan odam vaqtdan unumli foydalana oladi. Vaqt qadrini bilgan odam havoyi nafsdan tiyila oladi. Vaqt qadrini bilgan odam buyuk bo'lishga haqlidir. Aqilsizlikning eng yomon ko'rinishi - vaqtni bekor o'tkazishdir

Shu sababli, vaqt haqida chuqurroq o'ylab, uni har birimiz uchun eng qimmat boylik sifatida qadrlashga chorlaymiz. Har bir lahza – imkoniyat, va har bir imkoniyat – muvaffaqiyat sari tashlangan qadamdir.

Asosiy qism

Vaqt – go'yo hayot kiyimi to'qiladigan iplar bo'lib, uning pishiq va nafisligiga qarab hayot aziz va bebaho bo'ladi. Agar iplar yomon va to'zigan bo'lsa hayot ham tuban, bema'no va mazmunsiz bo'ladi. Vaqtning yana bir xususiyati agar u o'tib ketsa, qaytib kelmaydi. Vaqt inson sarf qiladigan asosiy dastamoyasidir. U qanchalik ko'p bo'lsa ham ozdir. Oz bo'lsayu barakali bo'lsa, u ko'pdir. Inson o'z hayotining har bir daqiqa va lahzasidan unumli va barakali foydalanib, uni yaxshi amallar qilishga sarflashi vojibdir.

“Besh narsani besh narsadan oldin g'animat biling: keksalikdan oldin yoshlikni, betoblikdan oldin salomatlikni, faqirlikdan oldin boylikni, bandlikdan oldin bo'sh vaqtingni, o'limingdan oldin tiriklikni g'animat biling”. –dedilar.

Ulug' ajdodlarimiz kunlarini, vaqtu soatlarini foydali ish qilishga, go'zal ahloqiy va ilmiy darajalarga yetishish yo'lida sarf qilishda doim ogoh va sergak edilar. Shuning uchun ham ularning bugunlari kechagisidan, ertangi kunlari bugungisidan a'lo va afzal bo'lardi. Ular: “Vaqt qilichdir, agar sen uni kesmasang u seni kesadi”.-degan hikmatli so'zga amal qilishgan

-Uning qancha vaqt borligini hech kim bilmaydi

Vaqt muhim bo'lishining yana bir muhim sababi va hayotimizda vaqt qiymatini ta'kidlaydi, hech kim qancha vaqt borligini bilmaydi. Odamlar har qanday yoshda har qanday sababga ko'ra o'lishi mumkin va hech kim kelajakni bashorat qila olmaydi. Buni tushunmaslik sizning hayot tarzingizga katta ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Har birimiz o'tayotgan kunimiz, vaqtimizdan ibrat olmog'imiz lozim. Zero, kecha va kunduz yangilarni eskirtiradi, uzoqlarni yaqin qiladi, umrlarni qisqartiradi, yoshlarni qaritadi, keksalarni foniylilik sari yetaklaydi. Hukamolardan biri shunday deydi: "Kim kunini bekorga o'tkazsa, bir yaxshi amalni qilmasa, insonlarga chiroyli so'z yoki yaxshi muomala qilmasa, bir ilmu ma'rifat hosil qilmasa, u kuniga jabr qilib, o'ziga zulm qilibdi".

Vaqtning boshqarishning afzalliklari

Vaqtning qadrini tushunganingizda, uning har bir soniyasi va soniyasining bir qismini qanday ishlatish haqida aniq o'ylaysiz, siz ijtimoiy tarmoqlardagi eskirgan hikoyalarni kuzatib, hatto daholarning muvaffaqiyatlarini kuzatib borishni xohlamaysiz. yoki sahnani zabt etgan ta'sir o'tkazuvchilar. Siz o'z vaqtingizning ustasi bo'lishni xohlaysiz, muvaffaqiyatlaringizni ko'z o'ngingizda ko'rishni xohlaysiz. Ammo vaqtingizni qanday rejalashtirasiz?

Darhaqiqat, vaqtning boshqarish - bu sizning ustuvorliklaringizni hisobga olgan holda, vaqtingizni kundalik faoliyatingiz orasida qanday taqsimlashni tashkil qilish va rejalashtirish jarayonidir. Vaqtning boshqarishning afzalliklari yaxshi odatlar va yuqori mahsuldorlikni o'z ichiga oladi. Vaqtning yaxshiroq boshqarish sizning e'tiboringizni oshiradi, o'zingizga bo'lgan ishonchni oshiradi va vaqtingizni yanada samarali rejalashtirish imkon beradi.

Xulosa

Hayotimizda bir narsa borki, bir marta ketgan bo'lsak, biz hech qachon qaytib kelolmaymiz. Men pul va moddiy narsalar haqida gapirmayapman. Men vaqt haqida gapiryapman. Bu noyob tushuncha, o'ziga xos g'oya, chunki u to'g'ri qo'llanilganda muvaffaqiyat, baxt, o'sish, farovonlik va biz xohlagan hamma narsani o'z ichiga oladi. Ammo shu bilan birga, agar e'tiborsiz bo'lsa, bizni ozgina qoldiradi.

Haqiqat shundaki, siz har kuni ertalab uyg'onasiz va hech qachon qaytib kelmaydigan lahzalarni boshdan kechirasiz. Siz boshqa nafas ololmaydigan havodan nafas olmoqdasiz. Bu sovg'ani qabul qilish uchun yagona imkoniyatdir. Hozirdan muhimroq, mukammalroq vaqt yo'q. Bir hafta ichida emas, lavozimga ko'tarilgandan keyin emas, nafaqaga chiqish va dam olishni rejalashtirgan yillarda emas.

- Aniq maqsadlar qo'ying va aniq muddatlarni belgilang.
- Sizning ustuvorliklaringizni eng muhimidan eng muhimigacha aniqlang va shaxsiy maqsadingizni kasbiy faoliyatingizga va dam olish vaqtingizga qo'llash uchun baholang.
- Amalga oshirish bosqichidan oldin rejalashtirish, tashkil etish va boshqarish haqida o'ylang.

MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS

➤ Xatolarni takrorlamalik uchun ularni yozib oling va ulardan saboq oling. Vaqtni boshqarish vositalarini baholang va ularni yaxshilashga harakat qiling. Ko'p vazifalarni bajarishni yoki kechiktirishni to'xtating.

➤ O'zingizni samaradorlik va vaqtni boshqarishga o'rgating.

Oxir-oqibat, sadoqat va qat'iyatlilik vaqt himoyachisidir.

Vaqtimizni qanday to'g'ri boshqarishni bilish va vazifalarimiz va bo'sh vaqtimizni samarali bajarishni o'rganish bizga qoniqish hissini beradi va sizning vaqtingizni haqiqatan ham qimmatli qiladi.

Jamiyatimizdagi barcha insonlar, ular kim va qanday mavqega ega bo'lmasinlar, ayniqsa, kelajagimiz bo'lgan yoshlarimiz, aziz farzandlarimiz oltindan qimmat vaqt va undan unumli foydalanish va uni g'animat bilishi lozimdir. Buning uchun har bir kishi hayotdagi mas'uliyatini chuqur anglagan holda ish tutmog'i zarur bo'ladi. Shuning uchun yoshi ulug' keksalarimiz, muhtaram ota-onalar farzandlarimiz ta'lim-tarbiyasiga beparvo bo'lmasligimiz ularni o'z vaqtlarini to'g'ri, solih foydali amallar qilishga sarflashni o'rgatishimiz kerak. Ayniqsa, shu kunlarda ularni hur diyorimizda ilm maskanlari eshiklari kasb-hunar egallash uchun ochib berilganda vaqtni g'animat bilib, barcha diqqat e'tiborlarini chuqur bilim olishga undashimiz darkor bo'ladi. Chunki, bugungi kunimiz va porloq kelajagimiz, ana shunday salohiyatli farzandlarimiz qo'lidadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Islom akademiyasi tomonidan chop etilgan Islom va axloqiy qadriyatlar to'plami.
2. Bahouddin Naqshband. Tasavvufiy hikmatlar. Toshkent: "Movarounnahr", 2020.
3. O'zbekiston Islom akademiyasi tomonidan chop etilgan Islom va axloqiy qadriyatlar to'plami.
4. Ahmad Avloniy. Turkiy guliston yoxud axloq. Toshkent: "Fan va texnologiya", 2010
5. Xorazmiy A. Falsafiy qarashlar va o'gitlar. Toshkent: "Sharq ziyokori", 2005.
6. <https://albayed.info/the-value-of-time-in-the-life-of-the-individual-and-society/>